

۲۴ ثبت جهانی و ضعف در جذب گردشگر

جنگل‌های هیرکانی پس از ۱۳ سال تلاش کارشناسان «IUCN» در اجلاس یونسکو به ثبت جهانی رسید و آثار ثبت جهانی ایران را به عدد ۲۴ رساند. ثبتی که بسیاری از کارشناسان گردشگری، میراث‌فرهنگی و محیط‌زیست امید دارند با کمک آن بتوان در حفظ بهتر این جنگل‌های ارزشمند که قدمتی بیش از ۵۰ میلیون سال دارد، قدم‌های موثرتری برداشته شود.

اهمیت این جنگل‌ها آن قدر زیاد است که موجب شد در این سال‌ها، سازمان‌های محیط‌زیست، جنگل‌ها، مراتع و آب‌خیزداری، میراث‌فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری، کمیسیون ملی یونسکو، دانشگاه‌های تربیت‌مدرس و تهران، موسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع، سازمان‌های مردم‌نهاد و جوامع محلی و رسانه‌ها برای به ثبت رساندن این موزه طبیعی تلاش بسیار کنند. پوشش گیاهی عظیمی که ۶ لکه جنگل‌های هیرکانی را در برمی‌گیرد و با وجود تلاش‌هایی که جمهوری آذربایجان به منظور ثبت جنگل‌های هیرکانی در بخش محدوده کشوری خود کرد؛ اما از آنجا که تنها ۲۰ هزار هکتار از این جنگل‌ها در خاک این کشور بوده و ۲ میلیون هکتار در ایران قرار داشت و به دلیل ورود و اعتراض ایران موفق به ثبت آن نشد. پس از قبول اعتراض ایران از سوی یونسکو، سازمان میراث‌فرهنگی با همکاری سازمان‌های داخلی و خارجی تلاش کرد پرونده‌ای از سوی ایران برای ثبت جهانی قدیمی‌ترین جنگل‌های کره‌زمین تدوین و به یونسکو ارسال کند.

بالاخره پس از چند سال به دلیل آنکه ایران و آذربایجان با وجود مذاکرات به نظر مشترک نرسیدند؛ ایران تصمیم گرفت تا به صورت مستقل پرونده «جنگل‌های هیرکانی» را به یونسکو بفرستد و این ثبت به صورت مستقل از سوی ایران انجام شد. البته در نهایت پس از به ثبت رسیدن جنگل‌های هیرکانی به نام ایران از سوی معاون میراث‌فرهنگی کشور بیان شد آذربایجان نیز در آینده می‌تواند به این پرونده اضافه شود. محمدحسن طالبیان، معاون میراث‌فرهنگی کشور در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» به ثبت رسیدن این محدوده از جنگل‌های کشور را که ۱۵ پهنه در ۵ استان گلستان، گیلان، مازندران، سمنان و خراسان‌شمالی در مساحت ۳۰۰ هزار هکتار از ۲ میلیون هکتار جنگل را شامل می‌شود یک گام بسیار موفق می‌داند و به این نکته تاکید می‌کند حالا تلاش‌ها به سمتی می‌رود تا این محدوده منحصر به فرد به درستی حفظ شود. بر همین اساس نیز او ادامه می‌دهد: «برنامه‌های بلندمدت بسیاری به منظور حفاظت از این جنگل در نظر گرفته شده که با همکاری سازمان میراث‌فرهنگی، جنگلداری و محیط‌زیست پیگیری خواهد شد».

او همچنین به این نکته اشاره می‌کند: «خروج خودرو، چرای حیوانات، شکار، قطع درختان و... در این بخش از جنگل‌های هیرکانی که به ثبت جهانی رسیده ممنوع بوده و با شدتی بیش از گذشته مورد حفاظت قرار خواهد گرفت. همچنین در حال حاضر برنامه‌های مدیریتی در این زمینه تنظیم شده و پایگاه‌های آنها نیز ایجاد شده‌اند که در آن برنامه جامع حفاظتی نیز لحاظ شده. همچنین زیرساخت آماده‌سازی جاده‌ای که از پارک ملی گلستان عبور خواهد کرد را نیز آماده و در دستور کار قرار داده‌ایم.» ثبت جهانی «بیابان لوت» و «جنگل‌های هیرکانی» به عنوان ۲ پرونده میراث جهانی طبیعی ایران در یونسکو در کنار ۲۲ اثر ثبتی دیگر نشان‌دهنده تنوع و قابلیت وسیع ایران در این زمینه است. اتفاقی که با نگاه خوش‌بینانه می‌توان گفت تاثیر بسیاری در جذب گردشگر ورودی خواهد داشت.

اما به باور کارشناسان گردشگری لزوم جذب گردشگر؛ تبلیغات، بازاریابی و معرفی است و ضعف در این زمینه چشم اسفندیار عدم جذب گردشگر ورودی در کشور با وجود ثبت بیش از ۲۰ اثر جهانی کشور است. در حالی که باتوجه به اهمیت این موضوع می توان از طریق جذب گردشگر تاحدود بسیاری زهر معضلات سیاسی و اقتصادی موجود را گرفت اما منتقدان بر این باورند به دلیل ضعف در معرفی و بازاریابی ۲۳ اثر ثبت جهانی گذشته، نمی توان امیدوار بود این بیست و چهارمین اثر بتواند بار ضعف در صنعتگردشگری و جذب گردشگر ورودی را به دوش بکشد.